

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ioannis|| Climaci Ab-||batis Montis|| Synai,|| Scala Paradisi

Johannes <Climacus>

Coloniae, 1583

VD16 J 520

De memoria mortis, Gradus VI.

Nutzungsbedingungen

urn:nbn:de:hbz:466:1-55433

MEMORIA MORT. GRAD. VI. 103

mines, etiam impios, immò diabolum ipsum tandem
saluandos esse. Inter eius opera qua nunc extant nì-
bil quod hāc heresim sapit inuenitur, nisi forte homilia
8. super Iosue. Antoninus part. 1. Histor. 7. cap.
6. §. 2. Originem ab hac heresi nititur vindicare.

De memoria mortis. Gradus VI.

Onus verbum præcedit cogitatio, mortis au-
tem & scelerum memoria fletum præcedit
& luctum, Quocirca & in hoc opusculo in
suo ordine ponuntur. Memoria mortis est quo-
tidiana mors, memoria verò exitus, iugis per ho-
ras singulas gemitus. Formido mortis, naturæ est
proprietas, quam intulit inobedientiæ peccatum.
Timor autem mortis, peccatorum, quæ nulla pœ-
nitentia deleuerit, certum argumentum est. For-
midat Christus, non tremit mortem, vt duarum
naturalium proprietates apertissimè ostendat. Sicut
cibis omnib' panis vilior est & magis necessarius,
ita præstat omnib. operibus mortis cogitatio. Me-
moria mortis his, qui fratum in medio versan-
tur, labores & exercitationes parit, imo verò ig-
nominiae dulcem appetitum: eis verò qui in soli-
tudine ab omni tumultu remoti degunt, depone-
re curas omnes persuadet, & orationi perpetuæ
insistere, mentemque diligentissimè seruare, quæ
sane virtutes omnes huius & matres sunt & filiae.
Sicut stannum 2. si argento proprius admoueatur,
quomodolibet aspectu simillimum sit, manifestissi-
mè agnoscitur, ita & his qui discernere nouerūt,
aperta & manifesta est naturalis, & ea quæ præter
naturam est exitus formido. Id autem verissi-
mum eorum, qui toto corde mortis memine-
runt, argumentum est: Si sponte totius creaturae
affectionem 3. abnegent, voluntatem propriam

G 5 omnino

omnino derelinquant. Probatus ille quidem est
qui mortem diebus singulis expectat: sed ille sanctus,
qui hanc horis singulis desiderat. Non omne
mortis desiderium probabile aut bonum est.
Sunt enim qui iugiter consuetudinis violentia ad-
acti, peccant, mortemque cum humilitate optant.
Sunt item qui poenitentem nolunt, & eam ex despera-
tione aduocant. Et sunt qui per operationem san-
cti spiritus, suum e corpore excessum querunt.
Hesitant nonnulli religiosi, cuius rei gratia cum
tantum nobis beneficij & emolumenti confe-
rat mortis memoria, ipsius præcognitionem a
nobis absconderit Deus, non aduertentes, quod
mirabiliter Deus salutem nostram moliatur. Ne-
mo enim si præscisset mortem suam, ad baptismum
sive ad monasticam vitam protinus accederet, sed
omnes dies suos in iniquitatibus conterens, ad
ipsum iam exitum suum ad baptismum & ad po-
nitentiam se conferre festinaret, sed cum per lon-
gam temporis moram vitijs iam esset assuetus, mi-
grasset utique sine ullo emendationis fructu. Cae-
qui luges, ne unquam canem illum suscipias, qui
misericordem Deum pollicetur. Agit enim ho-
stis abs te interim luctum ac securissimum expel-
lat metum. Tunc vero solum clementiam eius ti-
bi polliceare, cum te desperatione absorberi vide-
ris. Qui mortis diuinique memoriam iudicij sem-
per in seipso continere cupit, curisque secularibus di-
strahendum se exponit, is ei similis est, qui dum
nat plaudere manibus ambabus vult. Memor
mortis valida & efficax, ciborum abscondit ap-
petitum, quibus per humilitatem excisis, passio-
nes simul exciduntur. Cordis indolentia & ex-
cauit animum, ciborum aut multitudo excca-
uit fontes. Situs & vigiliae attruerunt cor, attrito

aut corde exilierunt aquæ. Dura gulæ deditis quæ
diximus videtur, & negligebit. incredibilia, porrò
vir exercitatus tentabit alacriter, & cū periculū fe-
cerit subridebit: in his verò q̄ adhuc inquirit, mē-
stior abibit. Sicuti perfectā charitatē sine lapsu esse
patrum authoritas diffinit, ita & ego perfectum
mortis sensum, sine timore esse denūcio. Plurime
quidē sunt actiūm mētis operationes, puta intērio
charitatis ad Dēū, memoria Dei, memoria regni,
memoria ipsius presentis dei, secundū illius verba
qui dixit: Prouidebā dominum in conspectu meo
semper: memoria sanctorum intellectualiumque
virtutum, memo ia exitus occursusque sive cru-
ciatus. A magnis quidem cœpimus, in his vero
quæ præter lapsum sunt desinimus. Monachus
quidā Aegyptius mihi aliquando narravit, quod
cū in intimo corde memor mortis penitus fixis-
set, velletq; aliquando necessitate urgente, carnis
huius luto solatij quiddā indulgere, ab huiusmo-
di memorija 7 veluti à quodam iudice prohi-
bitus sit. Quodq; mirabilius est, cum vehementer
vellet hanc memoriam expellere à se, non potue-
rit. Alius quidam hic iuxta commanens, loco qui
Collos dicitur, ex huiusmodi sāpe cogitatione
repente obstupecebat, ac animo deficiens veluti
insensibilis siebat, repertusq; à fratribus nonnun-
quam ab eis, vt qui fere efflasset animam baiulaba *psal.* 15.
tur. Non omittā etiam solitarij illius, qui in Chro-
reb habitabat referre historiam. Hic cum diuitius
negligentissime vixisset, nullāq; animæ suæ curā
penit⁹ haberet, moib⁹ tandem cōprehensus ad ex-
rema deduct⁹ est. Cumq; iā corpore perfecte mi-
grasset, post vnam horam in seipsum edidit. Ora-
uitque nos omnes, vt inde protinus abscedere-
mus, & cellæ aditu lapidibus obstructo, permaner-
intus

sintus annis xij. nulli omnino quicquam loquens,
nec, aliud quicquam præter panem & aquā degu-
stans. Sedens autem ea tantum quæ in excessu vi-
derat artonitus vo'uebat, atque in his adeo fixo
semper erat cogitatu', vt nunquam iam vultum
immutaret, sed semper sic artonitus perdurās vim
lachrymarū feruentium tacitus profunderet. Cū
vero iam morti esset proximus, rupto ac patefacto
aditu ingressi sumus. Cūq' ab illo doctrinæ ver-
bum supplices inquiriremus, hoc ab illo tantum
modo audiuimus: Ignoscite mihi. Nemo qui reue-
ra mortis memoriam agnouerit, peccare vñquam
poterit. Nos vero nimium mirati sumus, intuen-
tes eum, qui pridie ita negligens fuisset, repente
mutatum, ac beatissima transformatione alterū
affectum. Illo igitur in proximo cimiterio sepul-
to, cum post dies aliquot sacras illius reliquias re-
quiereremus, non inuenimus, domino in hoc quo-
que nos certiores faciente, sollicitæ illius & accura-
tæ laudabilisq' pœnitentiæ. atq; omnibus fidu-
ciam præstante, qui etiam post summam vitæ ne-
gligentiam seipso's emendare norunt. Sicuti aby-
sum quidam infinitam esse diffiniunt, locū enim
sine fundo eam vocant, ita & mortis intenta co-
gitatio ineffabilem & incorruptam castitatem at-
q' operationem parit. Quod firmatur facto hui'
quem modo memorauimus iusti. Huiusmodi sa-
ne timorem timori iugiter adiiciunt, nec vñquā
desinunt, quo ad ipsa quoq; oīsum virtus conflu-
matur. Et hoc autem cū bonis ei' reliquis donum
dei esse nobisipsis persuadēam'. Qui 9 ad ipsa quo-
q; monumenta nonnunquam proficiscentes, dui
quodammodo ac sine lachrymis persistim', cum
vero ab huiusmodi spectaculo remoti sumus, sa-
pius compungimur. Qui ad omnia mortuus est, is
mortis

mortis memoriam tenuit: qui vero adhuc ad ali-
quid afficitur, hic vacare sibi ipsi non poterit, suis
se insidijs appetens. Ne velis verbis omnes certio-
res facere tuę ad illos dilectionis, sed à deo postula
vt hanc illis secretius reuelet, alias non sufficiet tē-
pus, vt illud affectibus & compunctioni impartiri
possis. Noli falli sulię operarie, vt tempore tēpus
reparari ¹⁰ præsumas. Neq; enim sufficit dies que-
que vel sui ipsius debitū domino persolue c. Nō
est(ait quidam) non est præsentem diem pie per-
transire, nisi hanc esse ultimam toties vitæ nostrę
existimemus. Et quod sit mirabilis, certe Gentil-
es quidam tale aliquid locuti sunt. Nam & sum-
mam Philosophiam, mortis meditationem esse
diffiniunt.

Annotationes. In 6. gradum

- 1 Aliter alij transtulerunt: Memoria mortis incipiē-
tibus est laboriosa, proficientibus generat desi-
derium vilipensionis, sed his qui sunt extra tu-
multum temptationum, generat obliuionē curæ,
ita vt hi ad eiusdem statutus diuersa tempora, noster ad
diuersos status respiciat.
- 2 Alij sic: Sicut discernitur stānum ab argento, quam-
uis sint similia: sic habentes discretionem, discernunt ti-
morem naturalem mortis, a non naturali
- 3 Nam qui se quotidie recordatur esse moriturum, con-
temnit præsentia, & ad futura festinat, vt ait Hierō. nō
in epist. ad Cyprianum. Notanda est & preclara Ab-
batis Joseph sententia, quam Cassianus collat. 16. cap.
6. recenset.
- 4 Indolentia non sumitur hic pro absentia doloris vt d.
Cicerone. 2. de Finibus & 3. Tuscul. que est sumitur.
Sed indolentia est hic que in habitu transiuit negli-
gentia, segnis & torpens animi intentio. de qua vide
infra

110 IOAN. CLIMACI DE

infra Grad. 17. Alij hoc loco priuationē doloris cordis, versunt.

5 fontes intelligit lachrymarum.

6 Paris. exempl. legu: perfectus sensus mortis tenet animam in timore.

7 Alij: Statim illa memoria(mortis) veluti iudex hoc (carni indulgere) prohibet.

8 Thalas alijs legunt.

9 Veteris translatio hæc quasi probationem eius, quod procedit, memoriam scilicet mortis donū esse Dei, subiicit.

10 Præsumere tempus tempore reparari, est libi: temere persuadere, homo o pere quod quis futuro tempore facere proponit, posse socrdiam ei negligentiam presentis temporis compensari, vel (ut Paulus ait) redimi.

De luctu gaudijs opifice. Gradus VII.

V C T V S secundum deum, est mœror animæ, afflicti cordis affectus, semper id quod si: it ardenter inquirens, quo nō potius summo id cum labore persequitur, atque post ipsum anxiæ mœurs vultat. Vel ita: Luctus est stimulus animi, omni affixione & affectione nudatus, atque ad seruandum cor à sancta tristitia immobiliter fixus. Compunctio, est iugis conscientia exerutatio, quæ per intellectualem confessionem, igniti cordis refrigerium molitur. Confessio, est obliuio naturæ, siquidem ex hoc oblitus est quidam comedere panem suum. Pœnitentia, est voluntaria & læta totius corporeæ delectationis vel consolationis repudiatio. Proprium illorum est, qui in beato luctu proficiunt, continentia labiorum, quæ silentium, eorum vero qui iam profecerunt, non irasci, iniuriasque omnino obliuisci. Eorum vero qui perfecti & consummati sunt, profunda animi humilitas ignominiae sitis, vexationumque inuiti